

Tid Tisdagen den 30 augusti 2011 kl 17.00 – 18.30
Plats Bolindersalen, Tekniska Nämndhuset
Justerat Måndagen den 5 september 2011

Per Ankersjö

Katarina Luhr

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Per Ankersjö (C) ordföranden

Jonas Nilsson (M)

Torbjörn Erbe (M)

Per Ola Bosson (M)

Helena Levy (M)

Nils Ingelström (M)

Karin Karlsbro (FP)

Mikael Magnusson (S)

§§ 1-9

Rana Carlstedt (S)

Katarina Luhr (MP)

Stellan F Hamrin (V)

Tjänstgörande ersättare:

Rebecka Carlsson (MP)

för vice ordföranden Per Bolund (MP)

Fredrik Canerstam (S)

för Åsa Wester (S)

Josefin Deiving (S)

för Mikael Magnusson (S) §§ 10-34

Ersättare:

Viktor Strååt (M)

Andreas Lundin (M)

Frida Johansson Metso (FP)

Per Johansson (FP)

Josefin Deiving (S)

§§ 1-9

Måns Lönnroth (S)

Charles Berkow (MP)

Sara Stenudd (V)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Ingrid Mårtenson, Gustaf Landahl, Håkan Andersson, Malin Ekman, Margareta Widell, Michael Åhman, Monika Gerdhem och Robert Eriksson §§ 1-20, samt biträdande borgarrådssekreterare Albin Ring Broman.

§ 33

Åtgärder för att minska halten partiklar (PM₁₀) längs Stockholms stads vägnät

Dnr 2011-10948

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att inte fullfölja överklagandet av länsstyrelsens beslut den 30 juni 2011, dnr 505-09-39440.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanar trafik- och renhållningsnämnden att meddela sådana lokala trafikföreskrifter som avses i 10 kap 2 § fjärde stycket trafikförordningen (1998:1276) i den utsträckning som krävs för att miljö kvalitetsnormer med avseende på PM₁₀ ska följas längs de vägar där trafik- och renhållningsnämnden är väghållare.
- 3 Fram till dess att åtgärderna enligt p 1 har nått fullgod effekt bör trafik- och renhållningsnämnden vidta kompletterande åtgärder för att så långt det är möjligt säkerställa att fortsatta överskridanden av miljö kvalitetsnormer för PM₁₀ inte sker längs de vägar där trafik- och renhållningsnämnden är väghållare.
- 4 Åtgärder enligt p 2 bör påbörjas senast 30 oktober 2011.
- 5 Trafik- och renhållningsnämnden i Stockholm bereds tillfälle att yttra sig över uppmaningen till åtgärder senast den 1 november 2011.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 18 augusti 2011.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
  1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att inte fullfölja överklagandet av länsstyrelsens beslut den 30 juni 2011, dnr 505-09-39440
  2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanar trafik- och renhållningsnämnden att meddela sådana lokala trafikföreskrifter som avses i 10 kap 2 § fjärde stycket trafikförordningen (1998:1276) i den utsträckning som krävs för att miljö kvalitetsnormer med avseende på PM₁₀ ska följas längs de vägar där trafik- och renhållningsnämnden är väghållare.
  3. Fram till dess att åtgärderna enligt p 1 har nått fullgod effekt bör trafik- och renhållningsnämnden vidta kompletterande åtgärder för att så långt det är möjligt säkerställa att fortsatta överskridanden av miljö kvalitetsnormer för PM₁₀ inte sker längs de vägar där trafik- och renhållningsnämnden är väghållare.
  4. Åtgärder enligt p 2 bör påbörjas senast 30 oktober 2011.
  5. Trafik- och renhållningsnämnden i Stockholm bereds tillfälle att yttra sig

- över uppmaningen till åtgärder senast den 1 november 2011
6. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att kontakta naturvårdsverket och vid behov miljödepartementet för att snarast få klarhet i vem som har tillsynsansvar för olika åtgärder i åtgärdsprogrammen från 2004.
  7. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att kontakta ansvariga instanser med uppmaning att snarast genomföra övriga ej redan genomförda åtgärder enligt åtgärdsprogrammen från 2004.
  8. Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanar kommunstyrelsen att föreslå regeringen att ändra reglerna för trängselskatten i Stockholm så att den kan användas för att motverka en ökning av trafiken i områden där normerna överskrids.
  9. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att kontakta berörda instanser med begäran att fordon som allvarligt försvårar uppfyllelsen av miljökvalitetsnormerna ej bör främjas med offentliga åtgärder.
  10. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anför därutöver följande:

Det är i detta långdragna ärende viktigt att erinra om bakgrunden till ärendet. Det handlar om hälsovådliga halter av luftföroreningar. EU- och nationella normer som skulle ha uppfyllts redan 2005 uppfylls fortfarande inte. I våras fälldes Sverige av EU domstolen för att inte ha uppfyllt EU-kraven för partiklar 2005-2007. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:62010J0479:SV:HTML>

Det åtgärdsprogram för Stockholm som fastställdes i december 2004 har inte följts. Bland annat har Stockholms stad inte genomfört åtgärder i programmet som är stadens ansvar. Ett skäl till att åtgärdsprogrammet inte har genomförts är oklarhet över vem som har tillsynsansvar.

Miljöpartiets ståndpunkt har varit att nämnden har ett tillsynsansvar. Det är en uppfattning som majoriteten inte har delat. Det framgår dock av länsstyrelsens beslut att "för det fall Trafik- och renhållningsnämnden inte vidtar några åtgärder kan [Miljö- och hälsoskydds-]nämnden åter ta upp frågan om eventuella ingripanden med ytterligare råd, förelägganden och förbud." Det bör snarast klaras ut vem som har tillsynsansvar för övriga punkter i åtgärdsprogrammen.

Miljöbalken (5 kap 6 §) anger att ett åtgärdsprogram ska omprövas vid behov, dock minst vart sjätte år. Oklart tillsynsansvar kan vara ett skäl till att ompröva åtgärdsprogrammet. Oviljan från parterna att genomföra åtgärderna i åtgärdsprogrammet kan också vara ett skäl att ompröva programmet. Av ärendet framgår att en sådan omprövning inte har initierats, och att åtgärdsprogrammet inte ens har omprövats inom föreskriven tid. Ett nytt åtgärdsprogram verkar inte bli klart förrän mitten av 2012.

2 kap 3§ i miljötillsynsförordningen

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20110013.htm> anger att om det för ett visst tillsynsobjekt inte finns någon ansvarig tillsynsmyndighet, ska var och en av de myndigheter som anges i 3 kap. utöva den operativa tillsynen i de frågor som omfattas av respektive myndighets tillsynsvägledningsansvar. Av 3 kap 2§ pt 1 i miljötillsynsförordningen framgår att Naturvårdsverket ska ge tillsynsvägledning till kommunala nämnder och länsstyrelser i bl.a. fall rörande åtgärdsprogram för miljökvalitetsnormer.

Förvaltningen bör vända sig till Naturvårdsverket eller vid behov Miljödepartementet för att få klarhet i vem som har tillsynsansvar. Den nuvarande situationen där ingen tar ansvar för att genomföra åtgärdsprogrammet och ingen tar ansvar för tillsyn är ohållbar.

En av punkterna i åtgärdsprogrammet från 2004 är:

”6. Åtgärder för att begränsa genomfartstrafiken med tunga fordon på Hornsgatan i Stockholms kommun till endast bussar i linjetrafik”

Nämndens majoritet ville i april 2009 invänta resultaten från en planerat utredning från trafikkontoret innan man ville vidta åtgärder mot tung trafik på Hornsgatan. Det har nu gått mer än två år sedan dess. Staden bör inte vänta tills det kommit ett nytt åtgärdsprogram innan man genomför åtgärderna enligt det nu gällande åtgärdsprogrammet. Åtgärder för att minska belastningen av kväveoxider bör inte förhalas ytterligare. Av länsstyrelsens beslut framgår att Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan ingripa mot Trafik- och renhållningsnämndens underlåtenhet att genomföra åtgärder enligt åtgärdsprogrammet. När nu också länsstyrelsen konstaterat att vi kan ingripa bör Miljö- och hälsoskyddsnämnden nu omedelbart ta upp frågan om ingripanden i syfte att åtgärder ska, i enlighet med åtgärdsprogrammet, vidtas för att begränsa genomfartstrafiken med tunga fordon på Hornsgatan i Stockholms kommun till endast bussar i linjetrafik.

Pågående trafikarbeten leder till ökad trafik på Södermalm. Det kan förväntas försämra uppfyllelsen av normerna ytterligare. En åtgärd för att minska trafiken skulle vara att höja trängselavgifterna. Staden bör be regeringen föreslå riksdagen höjda trängselavgifter i Stockholm för att motverka ökad trafik som följer av vägarbeten.

I SLB-analysens årsrapport för 2010 anges att ”Minskningen av kvävedioxidhalterna i staden är trots åtgärder och åtgärdsprogram inte tillräckligt stora eftersom fastställda miljökvalitetsnormer fortfarande inte följs. Den kraftiga ökningen av dieselfordon i staden samt högre ozonhalter tros vara de främsta anledningarna till detta.” Enligt Bil Sweden utgör dieselmotorer majoriteten av ”miljöbilar” som säljs i Stockholms län. http://www.bilsweden.se/web/120-gramsDieslar_storst_pa_miljobilsmarknaden.aspx. Det är inte rimligt att offentliga åtgärder stimulerar inköp av bilar som förvärrar uppfyllandet av miljökvalitetsnormerna i Stockholm.

- 3) Rana Carlstedt m.fl. (S) föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt följande:
1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att inte fullfölja överklagandet av länsstyrelsens beslut den 30 juni 2011, dnr 505-09-39440
  2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanar trafik- och renhållningsnämnden att meddela sådana lokala trafikföreskrifter som avses i 10 kap 2 § fjärde stycket trafikförordningen (1998:1276) i den utsträckning som krävs för att miljökvalitetsnormer med avseende på PM10 ska följas längs de vägar där trafik- och renhållningsnämnden är väghållare.
  3. Fram till dess att åtgärderna enligt p 1 har nått fullgod effekt bör trafik- och renhållningsnämnden vidta kompletterande åtgärder för att så långt det är möjligt säkerställa att fortsatta överskridanden av miljökvalitetsnormer för

PM10 inte sker längs de vägar där trafik- och renhållningsnämnden är väghållare.

4. Åtgärder enligt p 2 bör påbörjas senast 30 oktober 2011.
5. Trafik- och renhållningsnämnden i Stockholm bereds tillfälle att yttra sig över uppmaningen till åtgärder senast den 1 november 2011
6. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att kontakta naturvårdsverket och vid behov miljödepartementet för att snarast få klarhet i vem som har tillsynsansvar för olika åtgärder i åtgärdsprogrammen från 2004.
7. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att kontakta ansvariga instanser med uppmaning att snarast genomföra övriga ej redan genomförda åtgärder enligt åtgärdsprogrammen från 2004.
8. Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanar kommunstyrelsen att föreslå regeringen att ändra reglerna för trängselskatten i Stockholm så att den kan användas för att motverka en ökning av trafiken i områden där normerna överskrids.
9. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att kontakta berörda instanser med begäran att fordon som allvarligt försvårar uppfyllelsen av miljökvalitetsnormerna ej bör främjas med offentliga åtgärder.
10. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anför därutöver följande:

Det är sedan länge känt att kvalitén på luften på Stockholms gator överskrider viktiga gränsvärden. Majoriteten har inte vidtagit de åtgärder som har varit nödvändiga för att ansvarsfrågan om vem som ska åtgärda detta och vem som har kontrollansvar klarlagts. Att åter invänta en ny utredning från trafik och renhållningsnämnden är inte en snabb och hållbar lösning.

Fler åtgärder än bara dubbdäcksförbud borde ses som möjliga åtgärder för att förbättra luften för stockholmarna. Ett sådant exempel är att utnyttja trängselskatten för att kunna styra trafiken från Stockholms innerstad. En utbyggd och väl fungerande kollektivtrafik skulle också kunna minska biltrafiken på utsatta gator.

Beslutsgång

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt Per Ankersjös (C), Jonas Nilssons m.fl. (M) och Karin Karlsbros (FP) förslag.

Reservation

Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Rana Carlstedt m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Karin Karlsbro (FP) enligt följande:

Frågan om luftkvaliteten är prioriterad i Stockholms stad. Vi noterar att Alliansen i trafik- och renhållningsnämnden på sammanträdet den 25 augusti lade en skrivelse som innebär att trafikkontoret nu kommer att utreda hur miljözoner för dubbdäck kan införas i Stockholm. Detta går helt i linje med uppmaningen från Miljö- och hälsoskyddsnämnden i dagens beslut. Nämnden

kommer noga att följa utvecklingen av luftkvalitetsfrågorna och målet är att Stockholm inte ska bryta mot luftkvalitetsnormen för PM10.

Vid protokollet
Ingrid Mårtenson

Rätt utdraget intygar:
